

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS OADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

—Divendres, lectors estimats, es la meva festa. Que á tots els trobi d' humor per celebrar-la, es lo que de tot cor desitja

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

CRONICA

DESENLLASSOS

Lo desenllás del drama representat á París y del qual ha sigut protagonista l' insigne escriptor Zola, era tan previst, que no ha pogut sorprendre á ningú. Avuy com al any 33 de la era cristiana no cal sino ficarse á redemptor pera morir crucificat.

Pero redemptors ha de haverhi sempre, essent mes indispensables que may en épocas de perturbació y de decadencia, quan las corrents de l' opinió pública se desbordan llotosas y enterbolidas; quan las passións desfermadas tronan y llampegan, com los elements de l' atmósfera cegos y desencadenats; en lo fort de la tempestat, quan s' esllavissan los marges de la rahó y s' esfondra l' alberch de la justicia. En tan críticas circumstancies lo sacrifici de un redemptor basta moltes vegadas pera salvar á un poble.

Lo procés Zola, vist en audiéncia pública, davant de una multitud esbalotada y frenética, que ni per un instant ha deixat d' exercir la pressió mes bestial y canallesca, lo mateix sobre 'ls testimonis cridats á declarar, que sobre 'l jurat encarregat del veredict, s' ha resolt en una condemna de un any de presó y 3 000 franchs de multa contra l' ilustre novelista que s' havia atrevit á posar en dupte l' acert de uns fallos proferits per Concells de guerra á porta tanca-da. Uns quants senyors pel mer y únich fet de vestir uniforme y cenyir espasa han sigut reconeguts infalibles y á cubert de tota discussió.

L' abisme crida á l' abisme: l' error al error. De una senzilla qüestió jurídica se n' ha fet á Fransa una empenyada qüestió de classe per lo que respecta als militars, una rabiosa qüestió de rassa per lo que atany als juheus, y fins una insensata qüestió patriótica, prenentse que afectava á la defensa nacional. Tres passións bojas, íntimament confabuladas, que no han deixat á la justicia humana un sol minut de tranquilitat serena, y que fins en lo moment mes solemne del judici, quan se pronuncia 'l fallo condemnatori, feren desbotar á la multitud en ignobles aplausos y en fréstechs insults y dicteris á la víctima, al vensut, al mártir.

S' ha reproduhit al viu l' escena del balcó del Pretori:—«¿A qui voléu que 's condemni: á Jesús ó á Barrabás?»

Las multitudes capassas de grans heroismes, en certs moments se tornan fréstegas.

Zola ha sigut llansat á la voracitat dels seus destructors, com un tros de carn á una cova de hienas. Ab los mateixos bramuls de alegría que las feras, han rebut aquells á la víctima dels seus rencors.

Pero ni forman tota la Fransa 'ls insensats que de una manera tan villana han donat esplay á las sevas passións, ni en la Fransa s' enclou lo mon enter. Fora de aquella atmósfera envenenada, al extranger sobre tot, se judica l' assumpto mes desapassionadament, y avuy la figura de Zola apareix encare mes gran com á home de carácter enter, que com á autor prestigiós de cent obras admiradas pel mon enter.

Al parlarse de l' honor de Fransa, de la gloria conquistada per la Fransa quan realisá la mes gran y humana de las revolucións, en la qual proclamá 'ls drets del home y l' imperi de la democracia; al parlarse de la civilisació y de la cultura de la Fransa, si algú pregunta:

—¿Qué s' ha fet tot aixó?

Emile Zola, podrá dir ab lo protagonista de *El Nudo gordiano*:

—«Se vá á la cárcel conmigo.»

Un altre desenllás, mes satisfactori que 'l del drama Zola.

Lo desenllás del drama Verdaguer.

En la present ocasió pot ben afirmarse que l' obra ha terminat á gust de tots, lo mateix á satisfacció de aquells que com nosaltres en l' época de las persecucións prenguerem ab ardor la defensa del poeta pobre y abandonat que d' aquells altres que 's posaren resoltament al costat dels poderosos, dels capares de la Banca y de la Iglesia.

Si no 's tractés de un sacerdot diríam que l' obra ha terminat com terminan moltes: ab casament.

Mossén Cinto no sols ha recobrat las llicencias pera dir missa, sino que además s' ha vist favorecut ab la concessió de un modest benefici en la parroquia de Betlém.

Notin una circumstancia de localitat. La parroquia de Betlém está situada davant per davant de la suntuosa morada del Marqués de Comillas. Crech que Mossén Cinto se trobará mes á gust á la iglesia que á la casa del davant ahont consumí la flor de la seva joventut; ahont en días felissos, renunciá la canon-gia que li havia sigut oferta, tot per no tenir que abandonar lo servey de aquell senyor.

Lo modest benefici que li acaba de ser concedit el deu á nostre prelat D. Jaume, qui per forsa havia de fumar una breva molt fina y aromática, quan va tenir la felís idea de amparar al ilustre poeta. Perque 'l benefici val no sols per lo que puga reportar á Mossén Cinto, sino també per haverlo sustret á l' autoritat gerárquica del bisbe de Vich, de qui n' ha de guardar tan tristas ausencias.

Desd' ara l' autor de *L' Atlántida* ha deixat de ser sacerdot vigatá per convertirse en prebere barceloní. En la nostra capital trobá un refugi segur durant las persecucións: aquí trobará també en lo successiu la pau y la tranquilitat del esperit y 'l respecte que li es degut.

¡Que siga l' enhorabona!... Y que d' ella 'n prengui mitja dotzena de pipadetas el nostre prelat don Jaume qu' en la present ocasió s' ha portat com un home de cor y un bisbe de talent.

Lo darrer desenllás de que vull parlar se refereix á l' última Missió y al projectat monument per perpetuar'a.

Si no temés pecar de irreverent calificaría aquesta obra de sainetesca, perque molts dels personatjes que hi han intervingut han demostrat ser mes amichs de la tabola y la gatzara, que de la verdadera devoció, que no s' ha d' exercir (á lo menos á mí m' ho sembla) apurant los recursos mundanals qu' emplean los partits polítichs en la seva propaganda y 'ls empresaris de teatros en lo seu negoci.

Un verdader flux de sermons, molts d' ells del género cómich; una irrupció de ressenyas en certs periódichs, alguns dels quals, com *El Noticiero*, trassavan la biografía dels predicadors y feyan l' article de las sevas qualitats; bombos á tort y á dret; anuncis religiosos carregats de calificatius encomiástichs com els que s' emplean en los reclams de las funcions de teatro; estadísticas detalladas del número de oyents que durant la Missió assistían á cada una de las iglesias, aixís com també dels que al final s' acostaren al altar á rebre la sagrada comunió... es tal l' impuls que ab tot aixó van pendre 'ls encarregats de aquest tinglado, que no té res d' extrany que no s' hajan pogut detenir.

Las camas els corren encare y l' afany de fer so- roll mes que las camas.

D' aquí l' idea del monument.

S' aixecará una creu de gran tamany, feta de granet, en un dels carrers del Ensanche per perpetuar lo recort de la Missió.

De manera que si aixó de las missions va cundint y per cada una de las que se celebran s'ha de fer lo mateix que ara, la pacient Barcelona corre perill de convertirse en la ciutat de las creus.... ¡ay! mentres l'arcalde y 'ls regidors no fassin lo que deurían fer, impedit que 'ls carrers s'enlletjeixin ab monuments tan poch estétichs. Las creus al Cementiri.

Per costejar lo monument ja s'ha trobat la forma. Se recaudarán quotas de *cinch céntims* únicament, á *perro chico* per barba. Y sembla que hi haurá comissions entusiastas que seguirán la ciutat casa per casa y pis per pis en busca dels cinch céntims, y aprofitant l'ocasió de fer las llistas dels amichs y dels adversaris: dels que tenen y dels que no tenen cinch céntims de catolicisme.

L'allocució suscrita per tota la llopada missionera, comensa ab lo crit entre admiratius de ¡CATÓLICOS DE BARCELONA! S'han descuidat de posarhi ¡ALTO! com en las allocucions de la Internacional durant lo període de la revolució de Setembre. Pero hi ha un párrafo que val un imperi.

Es aquell en que 's felicita en que Barcelona «que tanto se ha distinguido por sus portentosas manifestaciones así en las artes, ciencias y letras, como en la agricultura, industria y comercio, haya brillado también por su religiosidad, haya dado una prueba nueva pero elocuente de que vive en su interior la santa religión de nuestros padres, la católica, apostólica y romana, y un testimonio elocuente de haber realizado de nuevo con fé, con entusiasmo, sin temor y *sin vergüenza* aquellos grandiosos actos de piedad, etc., etc.»

¡De punta!

Els mateixos confessan que per realisar aquests actes se necessita no tenir vergonya.

P. DEL O.

Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

PRENENT VISTAS

L' ENEMICH

La formiga atrafegada
empeny á son casal un fruyt sabrós;
acotxada en l'arruga d'una fulla
furga l'oruga de brillants colors;
mentres l'abella feynera
pels romanins dona 'l vol
xuclant de las flors la essencia
per fabricá 'l brescam dols,
la irisada papallona
va voltant de flor en flor;

y gronxantse placent dalt de una [rama

llensa bells reflays lo rossinyol;
microbis invisibles
y rochs, arbres y flors
tot viu, tot riu, tot canta,
banyantse en llum del sol.

Tot d'un plegat se sent un gran

[estrépit
qu'ompla d'esglay al microscó-

[pich mon;
ressonant tiros, crits, viscas y moris;
tapan el sol núvols de fum y pols,
y passan com diabólica avalanxa
homens, caballs, canons,
trinxant las herbas, enfonzant la

[terra
y omplint de sanch lo cálzer de las
[flors.

Quan tot alló ha passat, diu la

[formiga
veyent sa casa runa y enderrochs:

—¡Aixís d'aixó que diuen que
[son homens

—Me sembla que ha de *vestir* molt una cotilla ab aquests brodats...

RECORTS DEL ULTIM CARNAVAL.—LA COLLA DELS «ANTICHS GUERRERS»
COMPARSA XINESCA

Un que fa llum.

Mandari.

Soldat.

Porta-ensinya.

no 'n quedés en lo mon rastre ni
[pols!
—¡Son tan grans com salvatjes!
exclama ab mal humor lo papelló;
y l'abella, l'oruga,
lo grill lo rossinyol
y fins plantas y flors, diuhen á una:
—¡Aquest ser vanitós,
es l'únich que destorba l'armonia
de la Créació!

JEPH DE JESPU.

CASSERA

La broma—si de *broma* pot
calificar-se una serie d'opera-
cions que no tenen altre objec-
te que tirar sobre 'l coll d' un
jove inexpert lo sagrat jou del
matrimoni — comensá en un
dels *assalts* que durant lo pa-
ssat Carnaval van donarse.

A lo millor de la festa, la
mamá tocá ab lo colze á la
noya.

—¿Veus, Lidia?—li digué en veu
baixa:—es aquell de la gardenia al
trau. No perdís temps, avants alguna
altra no se 'n apoderi.

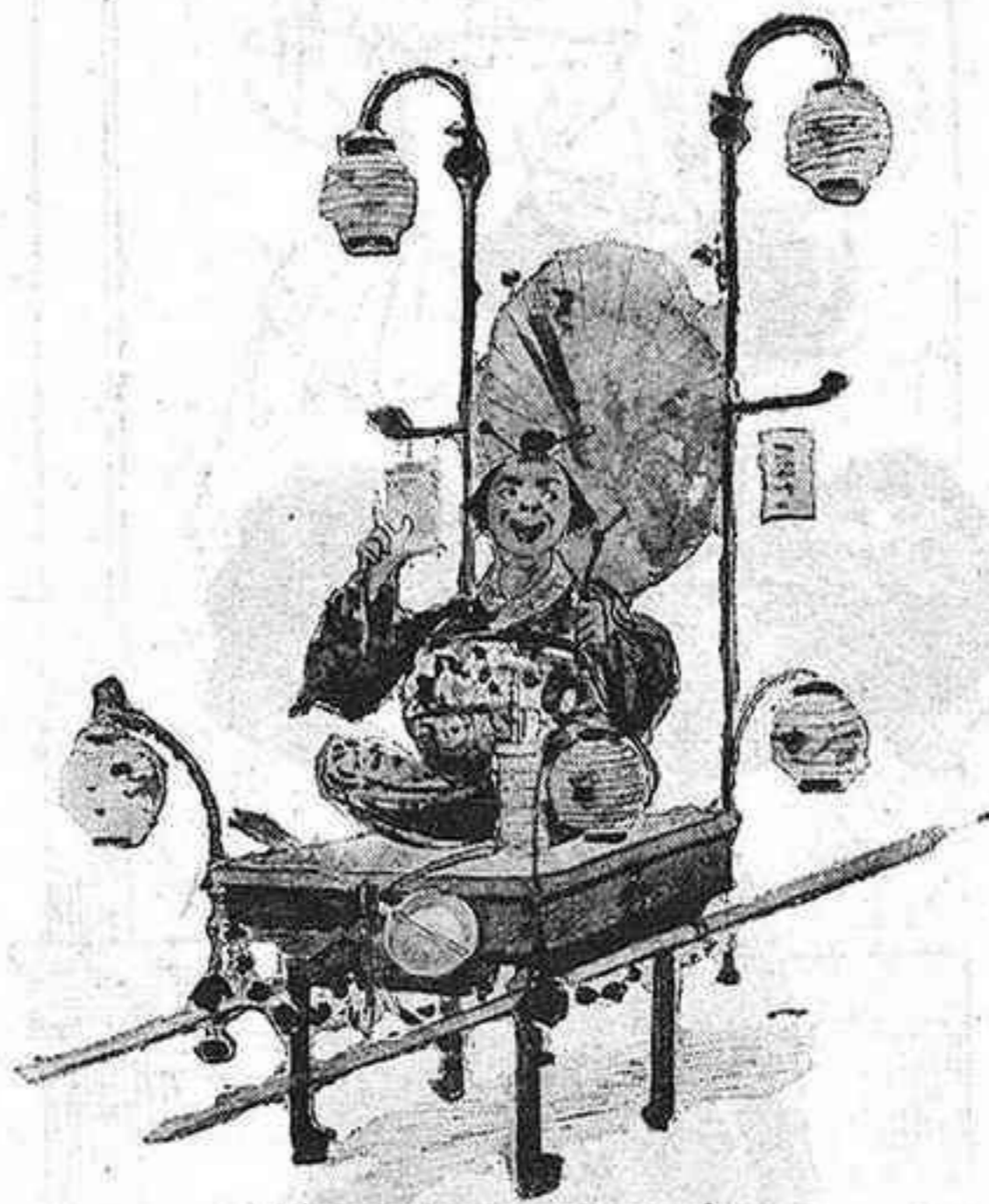
—¿Cóm dius que 's diu?

—Angel. Es fill únich, rich: me n'
he enterat molt bé. Apa!...

—Pero ...

—¡Quína xicotajmes tonta!—va fer
la mamá, comensant á impacientar-
se:—¡Vaja, dona, arríscat y no si-
guis tan curta!—

Cinch minuts mes tart, la cando-
rosa Lidia, aixuissada per donya
Amelia,—la seva respectable mamá,
—comensava ab lo desprevingut An-
gel una interessant escena de *flirt*,
adornada ab tots los refinaments del
art modern.

Embaixador.

Lo nunci d' allá.

—¿Será tan amable que 'm
cordi aquest guant?

—Ab remoltíssim gust.

Y l' Angel cordava 'l guant
á la encisera Lidia, que apro-
fitava l' ocasió pera fregarli
materialment pels nassos un
bras blanch, molsudet y per-
fumat, capás de fer venir mals
pensaments á un sant de pe-
dra picada.

—¡Hi fa molta caló en aques-
ta sala!

—¿Vol que surtím á donar
una volteta?

—Si vosté tingués la bon-
dat d' acompanyarme!

—¡Pues ja ho crech!

Y l' Angel, de brasset ab la
filla de donya Amelia, s' in-
ternava per aquells corredors
y salonets, orgullós de ser lo
caballer de tan deliciosa be-
llesa.

S' assentaren. La mamá co-
rregué á ferlos companyia, y

sense qu' ell se 'n dongués compte,
va trobar-se parlant d' amor ab las du-
gas senyoras.

Donya Amelia s' empenyava en
que l' Angel devia ja haver estimat.
Ell ho negava ab energia.

—Li asseguro que no!...

—¡Ah, hipócrita!

—Puch jurarho una y mil voltas.

—Donchs es extrany ¿veritat, ne-
na?—

La Lidia feya una mueca molt gra-
ciosa y baixava 'ls ulls ab una oportu-
nitat magistral.

—¡No sé per qué ho dius! Potser
no que no ha estimat... Potser en-
care no se 'li ha aparegut l' ilusió
somniada...

RECORTS DEL ÚLTIM CARNAVAL

—¿Es possible aixó?... Un jove com vosté; un jove que freqüenta salons; que va per tot arreu; que aquí, aquí mateix, ab sòls que allargués la mà...

Lo piano preluðiá una massurca, y l' Angel oferí 'l bras á la senyoreta Lidia.

Després de la massurca ballaren un vals, després del vals una americana, y després de l' americana... l' Angel s' adoná de que 'ls ulls de la Lidia anavan embolcallantlo en una atmosfera de seducció que á cada moment se feya mes espessa.

Terminá la festa y la mamá 's dirigí al Angel.

—¿Vol fer lo favor de recullirnos los abrichs?

Lo jove va buscar los abrichs y las ajudá á posársels.

—¿Vol tenir la bondat d' acompanyarnos fins al carrer?

L' Angel baixá las escalas ab ellas, y un cop al carrer ¿per qué no seguir acompanyantlas fins á casa?

Donya Amelia 's feya la melindrosa.

—No ho podém permetre... Es massa tart...

—Lo temps no 's conta, anant en bona companyia.

—Retiáis, per favor!...

¿Cóm podía retirarse si 'ls ulls de la Lidia no 'l deixavan anar?...

L' Angel va acompanyarlas; las senyoras van oferirli la casa, ell va acceptar l' oferiment, prometent que las visitaría, y:

—Als peus de vostés, senyoras.

—Confíem en la seva paraula.

—Si, senyoras; hasta mes veure.

Lo soldat de plom.
(Premiat en lo concurs ciclista.)

—Li repetím: aquí es á casa de vosté.—

L' endemá 'l trobaren per casualitat á la Rambla:

—Passiho bé. ¡Esperém la seva visital—

Al día següent el vjeren casualment al passeig de Gracia:

—Estigui bonet. ¡Que no 's descuydi de venir!—

Alguns días mes tart van deixarse caure pel café ahont l' Angel acostuma anar.

—Recordi que l' esperém. Suposém que no s' haurá olvidat de la seva promesa.—

L' Angel somreya y confirmava cada cop els seus propòsits de visitarlas.

—¿Ja sabs qui son aquestas?—va dirli un día un amich.

—Unas senyoras que m' han presentat aquest

Carnaval.

—¿Es dir que no las coneixes? Véshi ab cuydado, donchs; la mamá s' ha proposat casar la noya á tot evento... y per poch que 't distreguis...—

L' Angel no necessitá res mes. Era 'l primer de Mars. Retallá cuydadosament certa gacetilla, y ficantla dintre d' un sobre, l' enviá á casa de donya Amelia.

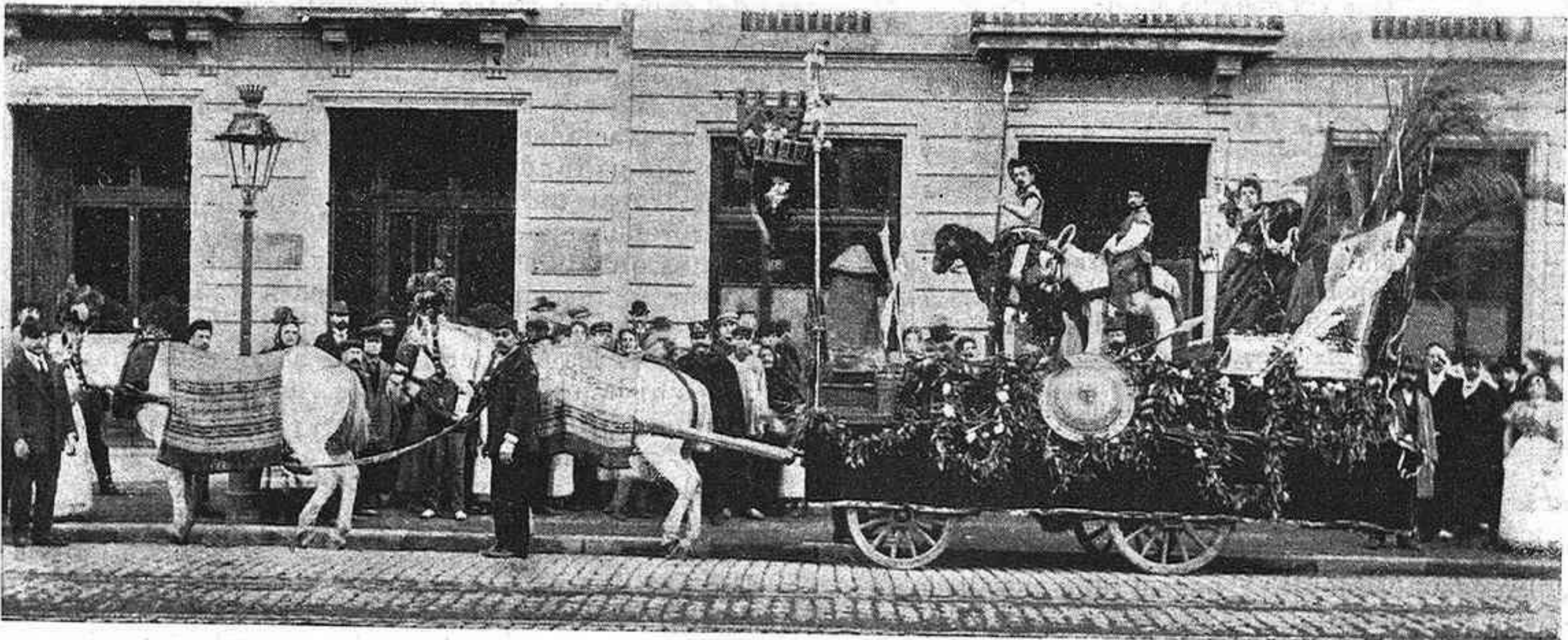
—De part del senyoret Angel.

La mamá obrí 'l plech y llegí en veu alta 'l retall de periódich:

«Hoy empieza la veda. Queda prohibido todo género de caza. ¡Todo género!»

Donya Amelia mirá á sa filla, completament consternada.

LA MILLOR NOTA DEL CARNAVAL

DON QUIJOTE, SANCHO PANZA Y LA LITERATURA ESPAÑOLA.

(Gran carro alegórich dels nens PALLEJÁ, que obtingué 'l primé premi del concurs.)

SERMONS PER SENYORAS SOLAS

NEGOCIS MÍSTICHS

¿Qué fan aquí juntas? Res:
comentá... 'l que no han entés.

—La limosna que ara dongui
potser no será perduda
al final del novenari
rifém un *niño* de luda.

—¿Qué te 'n sembla?
—Que l' Angel... ha volat.

A. MARCH.

Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

COSAS DEL MON

(DOLORA)

No volent una dona abandonar-se
als brassos d' un ayman
va preferir, lo pa, trista guanyarse
dia y nit treballant.
Sense sobre 'l motiu, tothom pensava:
—Que ximpleta ha sigut;
ves perque ab aquell jove no 's casava
y hauria ben viscut.
En cambi un altra, que aceptá l' oferta
d' aquell ser depravat
sens honra ab carretel-la descuberta
passeja pe'l vehinat.
Y la mateixa gent que desgraciada
d' aquella mal digué,
diu, boy clavant al altre una mirada:
—Aquesta ho ha entés bé!

J. T. y R.

Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

LA FEYNA DELS SABIS

¡Quin descubrimient! ¡Y pensar que nosaltres no
'n sabíam una paraula!
¿No se 'n han enterat?
Se tracta de la casa ahont Jesucrist va sopar per
última vegada ab los apóstols.

Els sabis havían remogut tota la Palestina, furgant
per las ruinas, recullint tradicions, exhumant do-
cuments...

La casa no pareixía.

Es dir, pareixer sí; pero 'n sortían tantas, que 'ls
sabis, ab una claretat de judici no gayre freqüent
en ells, deyan:

—¿Dotze casas per un sol sopar? No pot ser que
totas sigan auténticas. Sopar aquí, sopar allá y so-
par acullá en un mateix temps, sería un miracle, y
d' aquest miracle las sagradas Escrituras no 'n
diuhen res.—

Y torná á continuar las investigacions.

Los uns las emprenían pels aforas de Jerusalém.

—Aquesta casa—deyan—ha de ser per aquí!

Altres sabis opinavan lo contrari, y buscavan la
casa del sopar per dintre del recinto amurallat.

—Si no es aquí—replicavan—no será en lloch.

De tant en tant ressonava un crit

—¡Ja la tením!—deyan dos ó tres sabis, sortint
d' unas excavacions:—la casa del sopar es aquesta.

—¿En qué us fundéu?

—Hem trobat un escuradents y una lápida, que
ben interpretada...—

Pero uns quants sabis, mes sabis qu' ells, acudían
á desxifrar la inscripció de la pedra y ¡adiós ilu-
sions!

En aquella casa Jesucrist no hi havia estat may;
tot lo mes hi hauría passat per la vora, pero ¿sopa-
rhi? Ni remotament.

Mentres estavan en aixó, á l' altra part de Jerusa-
lém estallava un' altra saragata.

—¿Qué hi há?—preguntava tothom posantse á co-
rre.

—Diu que allá baix acaban de descobrir la casa
del sopar.

—¡Ah!—exclamavan els sabis, victoriosos:—¿ho
veyéu com no era aquesta, á pesar de la lápida y del
escuradents?—

Tenían rahó; no era aquesta; pero l' altra tampoch. L' endemá del descubrimient, ben aclaridas las cosas, s' averiguava que la nova casa descuberta perteneixía á un juheu insignificant, sense veu ni vot, ni menjador capás per més de quatre personas.

Aixís, aquí caych, allí m' aixeco, hem passat una pila d' anys sumergits en un mar de duptes.

La pregunta continuava sense resposta. La casa del sopar ¿quina era?

Per fortuna tot aixó s' ha acabat. Un grech nomenat Koik... no se cóm més, ha desvanescut definitivament el terrible dupte, probant ab documents, inscripcions, geroglífichs y testimonis de vista que la casa ahont va sopar Cristo es ni més ni menos que la que fins avuy s' ha conegut ab el nom de Tomba de Davit.

Y 'ls sabís s' han quedat tan satisfets... y l' humanitat tan satisfeta com ells.

Perque, lo que diu la gent (y ara aixó va en serio:)

—¿Volen dir que té tan interés l' averiguar la casa ahont ara fa mil vuyt cents y tants anys va sopar Cristo?—

Soch del mateix parer de la gent.

Ciech que valdría més que 'ls sabís busquessin las casas ahont ahir no va sopar ningú.

MATIAS BONAFÉ.

Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

SEGUIDILLAS

Ahir per la Riereta
passava un carro
y un noy anant á estudi
llegia 'l narro.
Proba evident
que per la tos es bona
l' aygua calenta.

Al Frontón van guanyarli
catorze endolas
al sabater que 'm posa
las mitjas solas.

Y á mi la criada
per sopá 'm dona sempre
imitja arengada!

Que quan plou está núvol
es cosa certa
y si una porta 's tanca
no queda oberta.
¡Sembla mentida
que quan un' home 's mori
perdi la vida!

Som adroguers á casa,
y á voltas venen
moltas raspas que buscan
lo que no tenen.
Per xó ara 'ls moros
distreuen los séus ocis
agafant lloros.

La fragata *Esperdenya*
qu' es de primera
va encallar en las costas
de Vallvidrera.
Y la *Nemesia*
los ulls de poll se cura
prenent magnesia.

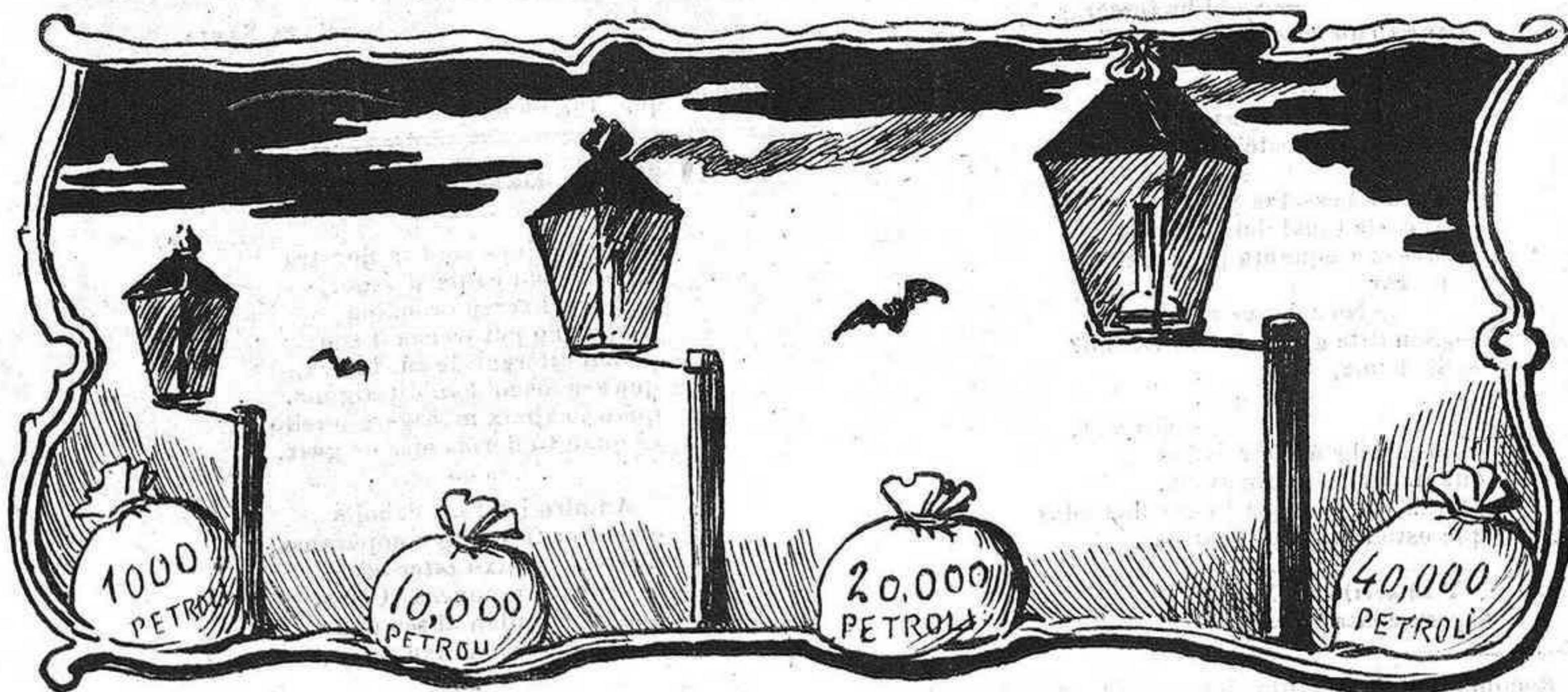
En Pau quan juga á cartas
ab la Mariona
diu que si ella remena
mes bó li dona.
Y la Lluisa
té molts *novios* quelí alsan
tots la camisa.

No sé perque molts diuen
y hasta 'ls estranya
que tingui tanta *escuma*
la pobra Espanya.
Vaig á fer nona
puig fa rato que 'm crida
la méva dona.

FRANCESCH COMAS.

Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

LO PROGRÉS BARCELONÍ

Quan s' obri 'l *Concurs Agrícola*,
los extranjer que vindrán,

al veure aquests aparatos
¿qué dirán?

UN' ALTRE PANAMÁ ENCARE? (*)

Si es cert, com creyém, lo que 'ns ha contat un accionista de la Companyia de los ferrocarriles de Zaragoza al *Mediterráneo* haurém d' abandonar per molts anys l' esperansa de que 's fassin á Espanya tants camíns de ferro com hi fan falta.

En aqueixa empresa tot ho fa una persona que 's titula son Gerent, y que com á tal per sa propia y exclussiva autoritat, ha promogut la suspensió de pagos de dita Companyia, presentant com á justificant, uns balansos que 'ls primers perits mercantils que 'ls han comprobat han dit qu' eran falsos, lo qual no ha impedit ni impedeix, que la cosa vaja endavant, com tampoch li fa res per ara á aquell senyor qu' un altre accionista li haja enfilat una causa criminal per las falsedats y estafas denunciadas. Ja fa mesos que 'l Jutjat del Nort se constituí en las Oficinas de la Companyia, per virtut de tal procés, procedint á una minuciosa investigació que, segons té per cert lo nostre accionista fou molt sustanciosa é instructiva.

Qui ho enten, qui no ho enten. Una companyia que no ha construít mes que 31 kilómetros de vía, quedantlos encaire á deure en sa major part, y que ha contat ab 6 milions y pico de pessetas, import del 50 per 100 de las accions, ab uns quants milions mes de subvenció, y ab no se sab quant produhit per un' altra milionada d' obligacions, es ben difícil entendre com se pot presentar justificada ó racionalment en estat de suspensió de pagos, quan, además de tot aixó, pot exigir y fer efectiu lo 50 per 100 restant de las accions, important 6 milions y pico de pessetas mes.

¿Pera qué hauria servit tant de diner, no havent sigut gastat en la construcció de la vía, ni en lo material móvil que també 's va quedá á deure, y embargat lo varem veure malmetres al sol y á la serena prop del Poble nou?

¿Quína mena de combinacions económic-financieras haurán sigut concebudas y realizadas per poder arribar á resultats que tan maravellosos serian al joch del *ganapierde*?

— Qui més hi sápig, que mes hi digui, y farà molt bé de dirho tot, qui tot ho sápig, ajudant la bona obra d' encorre á quins ho mereixin.

Si no podém correr nosaltres, no deixarem de cridar al menos, Agafeulos! Per ara demaném llum! llum! molta llum!

C.

 Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

EN UNA ESTACIÓ DE FERRO-CARRIL

Diálech entre un pagés navarro, rich, y un expendedor de bitllets.

—Tercera....

—No hi ha terceras.

¿No sab qu' es el Sud Exprés?

O vagons llits ó primeras, no puch donarli res més.

—¿Una primera quant val?

—¿Ahont va vosté?

—A Madrit.

—Trenta pessetas y un ral.

—Si costa igual donguim llit.

—Més el cinquanta per cent.

—Es car.

—No cal que enraioni.

—¿Son llits grans de matrimoni?

—Sí, home, sí.

—Tingui.

—Corrent,

—Ja pot dir á las criadas que demá 'm cridin aviat.

¡Ah!... y que 'm posin dos flassadas que estich un poch costipat.

....

Y al arribar á Madrit, segons conta un viatjant,

no volgué sortir del llit.

Deya que estava suant.

UN JAPONÉS DEL GOLF ROIG.

 Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

LLIBRES

ALPIÉ DE LA ENCINA. — *Historias, tradiciones, recuerdos* por D. VÍCTOR BALAGUER. — Ha sortit la segona edició de aquest llibre corretjida y aumentada. Es un aplech de impresions de viatge y de recorts històrics y tradicionals, fruyt en gran part de un estiu passat per l' autor en l' encantadora comarca del Montseny. Tothom coneix l' adoració que sent lo vell Trovador de Montserrat per las gestas y las glorias de la terra catalana. Posseheix per contarlas una ploma impregnada de juvenil entussiasme y plena de gallardias, ploma de poeta verdader fins quan escriu en prosa.

Al peu de l' alzina descriu las bellesas de Hostalrich, de Arbucias, de Casa Blanch, del Montseny, de Sant Hilari y de las Guillerias, las hassanyas dels caballers d' Egara y un dels més curiosos recorts de la guerra de succeció.

Lo producte de aquesta obra impresa ab elegancia, lo mateix que 'l de totas las del ilustre escriptor catalá, se destina al Foment del Museo-Biblioteca Balaguer de Vilanova y Geltrú.

JUEGOS FLORALES celebrados por la Real Sociedad Económica de Amigos del Pais de la provincia de Granada, el viernes 25 de Junio de 1897 en el palacio de Carlos V de la Alhambra. — De aquesta festa sigué mantenedor president D. Víctor Balaguer. — Continguts en un petit volúm estam-pat ab gran primor s' hi troban los traballs premiats que no careixen de mérit y 'ls discursos que 's pronunciaren, entre ells el de D. Víctor, exuberant d' entussiasme. — Avaloran la publicació algunas zincografias que representan lo Palau de Carlos V ans de comensar la sessió dels Jochs Florals y 'ls retratos de la Srta. D.ª Margarida Vasco y Moreno, reyna de la festa y dels Srs. D. Francisco de P. Villarreal y Valdivia, president de la Económica de Granada, D. Miguel Gutierrez Jiménez, poeta premiat ab la flor natural, y D. Víctor Balaguer, president del Consistori.

ALTRES LLIBRES REBUTS. — *La Viudeta*, monólech en un acte y en vers, original de D. Joseph Martrús, estrenat en lo teatro Romea 'l dia 18 de maig del any passat.

* * *Al quarto de la senyora*. — Comedia monólech original de D. Joseph Ximeno Planas, estrenat al Olimpo la nit del 13 de novembre últim.

* * *Lo Senyor Nadal*, Comedia en tres actes y en prosa de D. Jaume Capdevila, estrenada en lo Teatro Principal la nit del 10 de octubre de 1897.

RATA SABIA.

 Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

DEL MEU CALAIX

Quan vinch sota ta finestra
á entonarhi cants d' amor,
sempre 'l sereno rondina
perque no pot trencá 'l son.

Ben diferent de tú, Laura,
que segons m' han dit alguns,
quan jo abaix m' esgargamello
es quan tú dorms més de gust.

Admlro ios teus cabells
que al or fi 'n faig comparansa,
més ara, y aixó *inter-nos*
te diré ab franquesa, Clara,
que m' agradan al teu cap
pero á la sopa 'm fan rabia.

Si 't creyas que vindria á demanarte

(*) Recomaném la lectura del present articlet, qual inserció 'ns demana una persona de tota confiansa.

ENTRE ELLAS

(Dibu'x de F. GÓMEZ SOLER.)

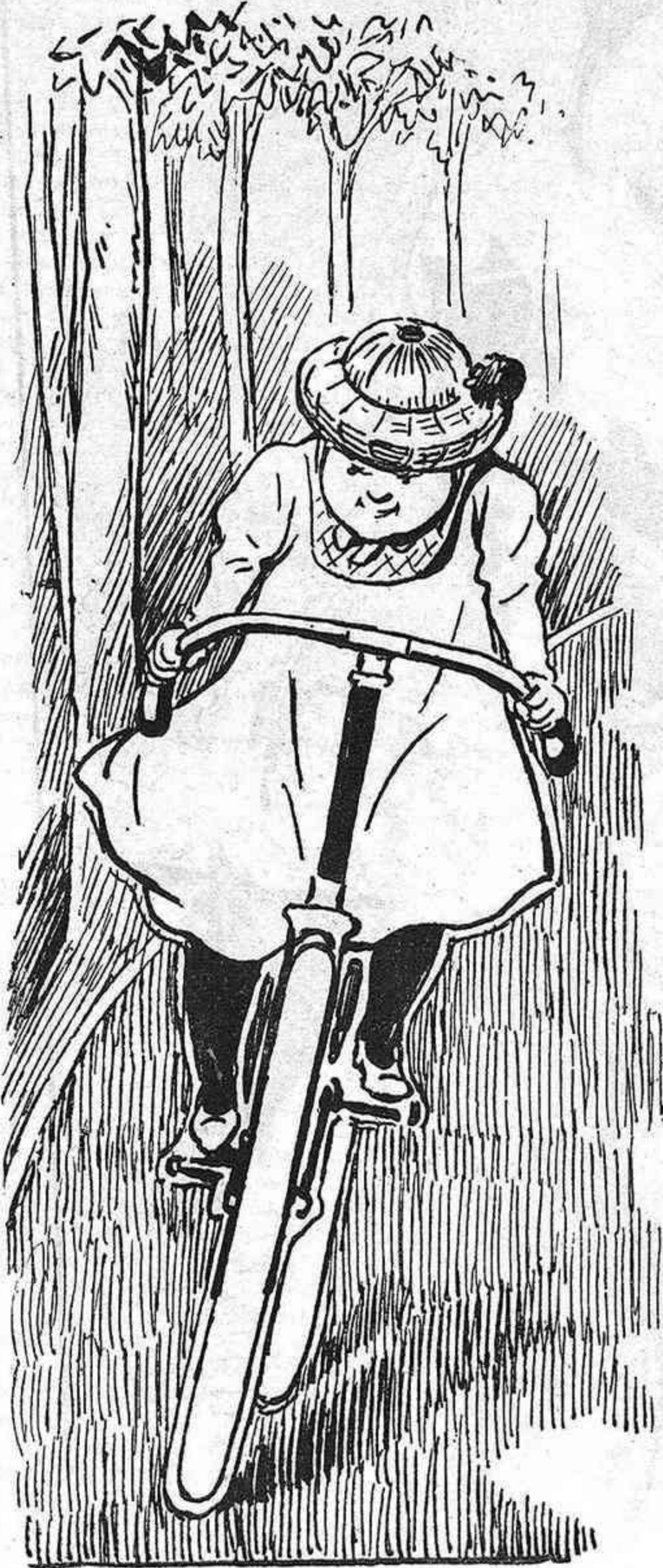
—¿Cóm va aquesta quaresma?
—Pues mira... dejunant.

lo perdó á genollons,
dech dirte que lo qu' es per ara, encare
m' estimo 'ls pantalons.

RAMÓN LLEI.

Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

¡JA S' HI FICA LA QUITXALLA!

—¿Ja sab aná en bicicleta
y no puja més que 'l puuy?
Aquest nen farà carrera,
aquest nen *anirà lluny*.

TEATROS

ESTRENOS

ROMEÀ.—Lo *Nuvi* es un fill póstum del malaguanyat Fe-

liu y Codina. No ha vist la llum de las *candilejas* fins deu ó dotze anys després de haver sigut escrit, quan encare 'l seu pare no havia recorregut de brasset ab las sevas fillas *La Dolores* y *Maria del Càrmen* lo camí de gloria que va franquejarli 'l cultiu del teatro castellá.

La fetxa del naixement de *Lo Nuvi* explica l' índole de l' obra, plenament acomodada als gustos y preferencias qu' en aquell temps preponderavan en lo teatro catalá. Es un drama romántich ficat dintre de una comedia de costums. La passió de una dona enganyada que acut á destorbar lo casament de 'n Claudi ó siga del seu burlador, y que no podentho conseguir quan tothom s' ha reunit á la iglesia per efectuarlo, se presenta cautelosament á la cambra nupcial ab lo propòsit de ser matadora del traïdor y acabant per ser suicida: aquest es lo costat mes efectista del drama. L' mes dramátich y mes sentit descansa sobre la situació del vicari Mossén Guillém qu' estimá á aquella dona, y que quan ella 'l desdenyá per en Claudi, determiná ferse sacerdot. Torna á trobarla quan ha de benehir la boda del seu rival ab un altra, y no per venjar agravis, sino en compliment de son sagrat ministeri 's nega á realisar lo casament. Per fi, may apareix tan hermós com quan al final de l' obra ajenollat junt al cadáver de la seva antiga enamorada, exclama:—Deixémela: ara aquesta dona torna á ser meva.

La comedia de costums descansa sobre 'ls demés tipos y personatjes qu' en número considerable intervenen mes ó menos en l' acció; sobre 'ls pares dels nuvis, que poca part prenen las trifulgas dels séus fills: sobre 'ls tipos del criat Canut y del Sr. Romani que no deixan may de hostilitarse, tirantse xistes y fentse bromas algún cop pesadas, y sobre la presentació de quadros tan pintorescos com l' escena de la fontada, la de la boda y á l' últim acte la de la visita dels convidats á la cambra nupcial.

En conjunt, l' obra mes que potencia dramática y mes qu' emoció íntima la qual está tota ella concentrada en la sola figura del vicari, revela habilitat magistral en lo seu desarrollo y desperta un gran interés. L' autor era un mestre, que dominava 'l seu art. L' argument de *Lo Nuvi* está conduhit ab verdader talent; certas dificultats com la presència de Teresa á la font y la confessió de Florentina apareixen vensudas ab fortuna. Algunas escenas perfectament arrodonidas posan el sello al perfecte domini que tenia de las taulas lo malaguanyat autor, qual pérdua prematura may se sent ab tanta racansa com quan s' assisteix á la representació de alguna de las sevas celebradas produccions.

Hi ha que afegir á aquests mérits referents á la concepció y á l' estructura del drama, la seva forma literaria esmerada. Un llenguatge escullit y una versificació fácil y arrodonida, donan al diálech condicions en extrém apreciables.

L' obra obtingué un éxit franch, per ella mateixa y per la bona memoria del séu autor.

Posada ab esmero, s' estrenaren tres hermosas decoracions dels Srs. Moragas y Alarma. La del acte tercer está realçada per un mobiliari luxós y molt apropiat. L' empresa de Romea ha fet en aquest particular una proba de la qual no creyém que se 'n arrepenxeixi. Lo públich estava ja cansat de veure las rampoynas de la seva vella guarda-ropia.

L' execució regular. No dupto que tots los actors fan lo que poden, posant lo major carinyo en l' interpretació dels personatjes. Exemple de aquest bon propòsit en gran part realisat son en *Lo Nuvi* los Srs. Borrás y Bonaplata, aixís com la Srta. Caparó. Pero alguns altres necessitan adquirir major aplom y alguna pastositat: dir sense cridar, moures ab soltura, fugir de tot envarament y de tota exageració y recordarse lo menos possible de que fan comedia. En una paraula: haurian de ser flexibles, no desentonar al dir y perseguir á tota costa la major naturalitat. No fem menció especial de ningú al veure'ns obligats á recorre aqueix camp d' escardots de las censuras, per no ser nostre objecte 'l desitj de molestar á ningú, sino 'l noble afany de que á copia d' estudi y de llima 's formi un bon conjunt que fassa honor al teatro catalá y asseguri ab l' ajust de l' interpretació 'l bon éxit de las obras que 's posin en escena.

*
*
*

ELDORADO.—La *guardia amarilla* es també una producció del broch gros, que á mí, ab tota franquesa, m' agrada poch; pero que 'l públich de *Eldorado*, de més bon contentar, la pren molt bé, rihent en gran y aplaudint y cridant als autors á las taulas.

L' acció 's reduheix á presentar las aventuras de un sargento cobart, que ha de sentar plassa de valent, lo qual no te res de nou. Los personatjes casi tots son xistosos. No obran la boca que no 'n diguin una, quan no una gracia, un retruch ó un joch de paraulas. En fi, que casi tots los xistes de *La guardia*

amarilla no tenen res de calvos. La proba es que la major part son agafats pels cabells. Aixó, per si no ho havian notat, també es un xiste.

La música del mestre Giménez te algunas pessas notables, entre ellas, la romansa de tiple resolta en una alborada de gran potencia descriptiva, la marxa guerrera y l'escena cómica dels brabucons. En mon concepte 'l músich ha fet més bona lletra que 'ls autors.

L' obra ha sigut posada en escena ab cuydado: está ben vestida y las decoracions del Sr. Urgellés son molt hermosas.

*
**

Gente alegre estrenada al *Teatro Granvia* no va agradar al públich. De manera que l' obra s' ha tornat *Gente triste*.

COMPANYIAS NOVAS

La companyia d' ópera dirigida per en Goula fill, vá comensar ab molts bons auspícis, posant en escena *Aida* y *Glí Amanti di Teruel*. Preparava nous estrenos; pero han surgit diferencias entre la empresa y las ditxosas galerías, y l' empresari ha posat fi á la campanya, tornant los diners als abonats.

A última hora s' ha prés l' acort de reanudar las funcions. Més val aixís.

En relació al preu baratíssim de l' entrada sols elogis mereix la companyia lirica del Nou Retiro que ha posat en escena *L' Africana* y ademés *Il Trovatore*, baix la direcció del mestre Baratta. En realitat atesos los preus, no 's pot fer més de lo que 's fá.

PREPARATIUS

Dissapte debuta al Liceo la companyia de ball extranger de la qual forma part la primera bailarina María Giuri. Se posará en escena l' aplaudit ball *Copelia*.

Dilluns al *Principal*, funció á benefici del enteligenent actor Sr. Salvat. Interpretará 'l *Lázaro* de *La Dolores* y ademés estrenará lo juguet cómic del Sr. Estremera, titulat *La Vendetta*.

MÚSICA

Notable concert al *Tivoli* á cárrech del coro *Catalunya nova*, dirigit per en Morera, 'l qual honrá dignament la bona memoria del immortal Clavé.

Al *Lírich* brillants sessions de la *Sociedad filarmónica* dirigida per en Crikboom. La primera dedicada en gran part á Wagner, la segona consagrada exlclusivament á Beethoven.

Los notables progressos realisats per la *Filarmonica* son dignes dels majors encomis. Lo únich que no s' explica es que fentho tan bé, mes que bé admirablement, el teatro no s' ompli de gom á gom á cada concert. Los molts aficionats á la música seria y ben interpretada que conta Barcelona no saben lo que 's deixan perdre.

N. N. N.

Divendres que vé, núm. 1,000—40 planas—2 rals

LAS BRUIXAS DEL SIGLE XIX

Tot' hom ne coneix alguna.

La lletxa que busca
taparse las faltas,
que 'l cap molt s' enfloca
y 's pinta las galtas,
que 'ls talóns alts porta,
de dos pams potsé,
y cotó fluix gasta....

per lo que jo sé;
que passa dels trenta
dihent tot sovint,
sens' darse'n vergonya.
que no 'n té ni vint,
y á cada hora estrena
llampant vestit nou,
n' es per mí una bruixa
del sigle dinou.

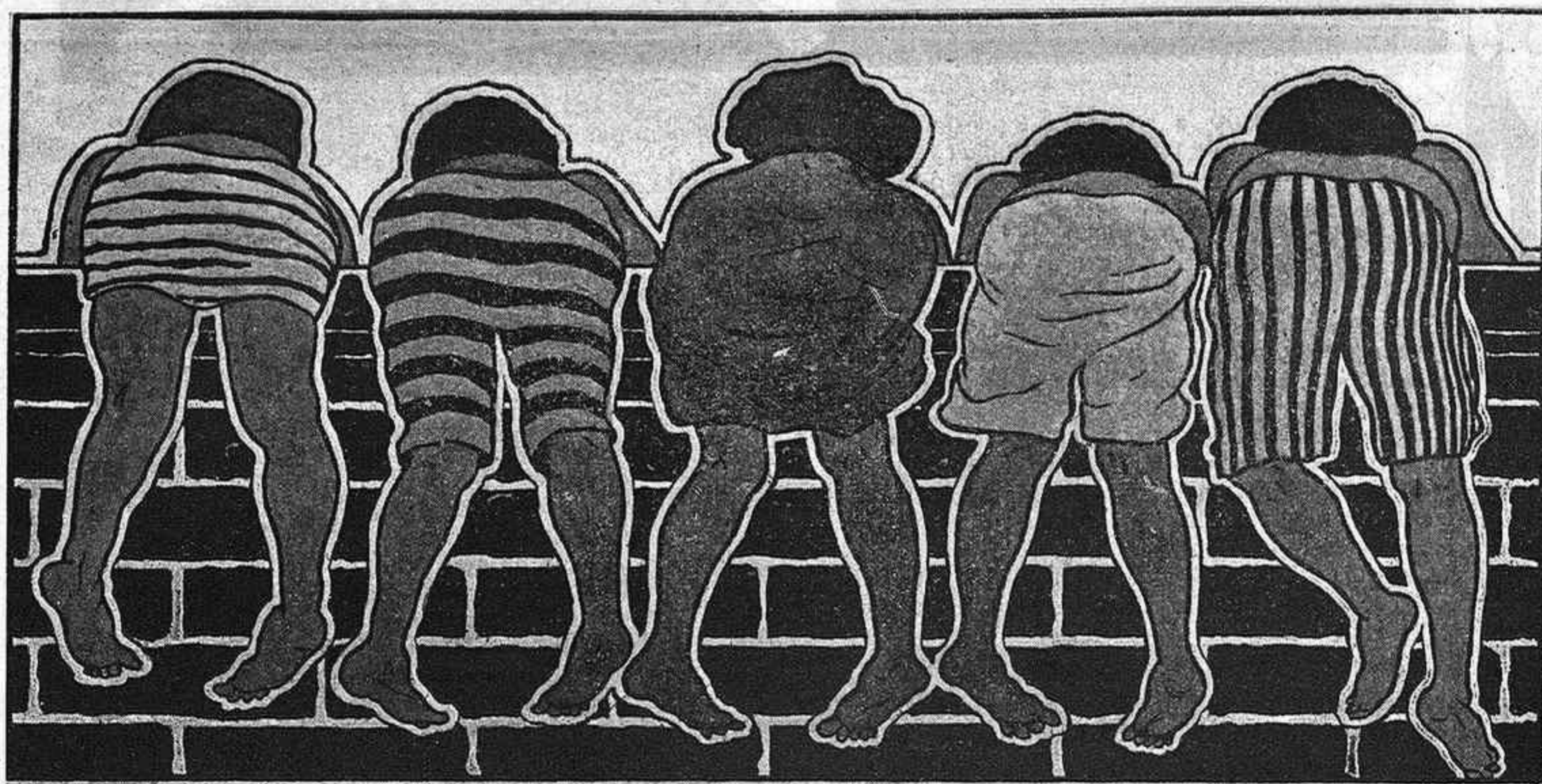
La vella pansida,
com figa ja seca,
que resa á tot' hora
y á cada instant peca;
que tenint la boca
deserta de dents,
l' honra ab gust rosega
d' amichs y parents;
que ab gran goig alaba
los temps que han passat
y 'ls nous temps critica
d' un modo extremat,
dihent que las noyas
no valen mitj sou;
nom mereix de bruixa
del sigle dinou.

La dona casada,
ja lletja ó xamosa,

MURMURADORAS

—¿Sabs qu' es bonich aixó?
—¿El quadro?
—¡El march, el march!

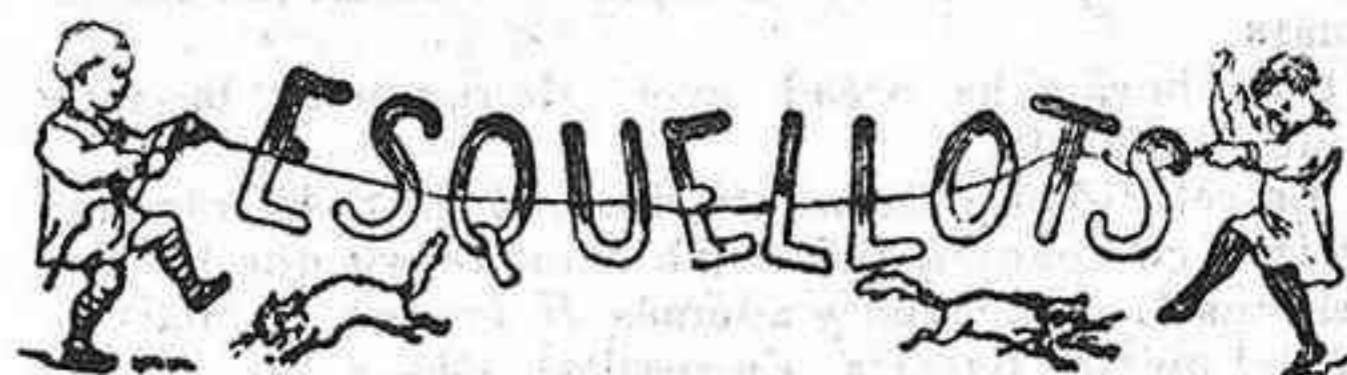
—Atenció... ¿Esteu amanits?

deixada á tot serho
y molt capritxosa,
que 'ls diners malgasta,
quan guanya'ls no sab,
y 'ls seus fills no educa
per lo seu mal cap;
que passa las horas
enrahonant no més,
com si ja las feynas
ben fetas tingués,
y al séu marit posa
un cap com un bou;
ja 's pot dir qu' es bruixa
del sigle dinou.

—
La dona malvada,
d' horrible figura,
que senyant y ab signos
diu que certs mals cura;
que tira las cartas
per un crescut pren
pera endevinarne...
lo que tothom veu;
que 'ls ignorants deixa
del tot aturdits,
quan diu que sab treure
los mals esperits
y enganyant als tontos
pot ferse un bon sou;
no es més que una bruixa
del sigle dinou.

—
Y la que sent noya,
perque 's veu hermosa,
se va fent altiva
y molt orgullosa;
que ignorant encare
ver amor lo qu' es,
te molt més promesos
que días té un mes,
y, seguint del vici
per fi 'l pas fatal
son cos abandona
en lloch immoral;
la que al fi sa honra
fa aná així en renou,
¡també es una bruixa
del sigle dinou!

FRANCISCO LLENAS.

Divendres, com ja poden suposar, sortirà
'l nostre *Número 1,000*.

LA ESQUELLA, ab motiu d' aquesta solemnitat toca á festa y desitja á tots quants llegirán lo *Número 1,000* salut y prosperitat pera arribar junts al 2,000.

Vejin la plana d' anuncis d' aquesta setmana y estigan preparats.
¡Hasta 'l divendres que vé!

L' últim divendres van marxarne; l' últim diumenje 'n van arribar.

Els que se 'n anavan, destinats á Cuba, se trobavan en la flor de l' edat y eran lo goig, l' esperansa y l' encant de sas familias.

S' embarcaren sense que acudís ningú á despedirlos y obsequiarlos conforme 's feya avants ab las numerosas expedicions enviadas á la guerra. Ni aquest consol troban avuy els soldats de la patria. Lo ruidós entusiasme de altres días s' ha tornat silenciós esborronament.

Y está plenament justificat aquest cambi.

**

Lo justifican els que tornan.

Com per exemple 'ls que diumenje arribaren de Filipinas, demacrats, esqualits, ferits de mort per terribles malalties.

Lo vapor deixá durant lo viatge una tétrica estela de cadáveres. Mes de una vintena de soldats sucumbiren, trobant la seva sepultura al fondo del mar ó á la gola dels peixos.

Un de aquells infelissos morí á la vista del port de arribada. Algúns ¡altres estavan tan gravement malalts que 's desconfiava de salvarlos.

MODERNISTAS

(Mitja volta.)—¿Sou servits?

Una llarga professó de *camillas* atravessá la Rambla, quan l'hermós passeig de Barcelona bullía de animació, al esclat de un sol de primavera. Encare 'ls plátanos conservavan los restos de las voleyadoras serpentinas de la Rua, testimonis de que á Barcelona sabém divertirnos.

Perque—y tinguin tho present els esqueletos ambulants arribats de Filipinas—conforme digué aquell jesuíta tan tranquil que predicá la missió á la Catedral: «Barcelona es bona si la bossa sona.»

Ja s'ha reunit la Junta del carril de Fransa.

—¿Y que tal?—preguntarán vostés.

—Molt bona, gracias á Déu.

Molt bona, sí, per quant la majoría dels que tenen accions no hi pogueren estar representats. Per tenir dret de assistencia y d'emetre un vot se necessita possehirne cent. D'aquí deu venir la calificació que 's dona al rich quan se li diu qu' es un home *de-cent*.

Ben al revés de lo que passa ab els tocinos, que quan son de cent els matan, entre 'ls accionistas del carril de Fransa, 'ls que posseheixen un centenar de accions, son els que sacrifican y fan butifarras de la carn dels petits.

En la reunió de la Junta del diumenje, tot estava pastat, cuyt y casi-mastegat.

Lo Concell havia dimitit.

—Per quín motiu?—preguntaren alguns dels concurrents.

—Aixó no 's pot dir—respongueren els de l'olla.

—L'actual reunió s'ha convocat per reemplassar als dimitents y no per donar explicacions.

—Pero....

—No hi ha peros, ni peras que valguin.

—Peras no hi haurá, ni pomas tampoch.... Las que hi havia ja fa temps que se las han menjadas.

Y sense mes explicacions se procedí al nomenament del nou concell. Es á dir nou: s'ha fet senzillament una compostura; mitjas solas y talóns: tra-

ball de ataconador (¡y tant com ataconarán als infelissos que se 'n refihin!)

Elements del concell antich, ab un Planás inclusive, que si no 's diu Claudi s'anomena Estanislau, units á alguns representants de la companyia de Alicante.

que al veure'ls ficats dins

s'ha de creure que van ab molt bons fins.

A lo menos ab molt bons fins per ells.

¿Y 'ls obligacionistas, quinas ventatjas han obtingut?

¡Pobrets!

S'han quedat en terra. Y es que sempre arriban tart y 'l tren els escapa.

L'altre dia en lo carrer de la Princesa, cantonada al de Moncada un jove va caure com ferit de un llamp, quedant inmóvil, encarcerat.

Degué aquesta sorpresa senzillament á haver trepitjat una placa de una de las companyias d'electricitat.

¿Y encare hi haurá qui 's queixi?

Los metjes que cultivan l'electroterapia, de una aplicació eléctrica 'n fan pagar un duro; en cambi las companyias de l'alumbrat las practican gratuitamente.

¿Se 'n riuhen? Donchs trepitjin una de aqueixas placas carregadas sempre que tingan singlot, y ja veurán com els passa desseguida.

Segons *El Noticiero*, foren dos advocats, en Tort y Martorell y en Vallés y Ribot, els que en la reunió de la Junta extraordinaria del F.-C. de Fransa, s'oposaren á que 's donguessin las explicacions demanadas per alguns concurrents.

—La Junta—digueren—no está convocada mes que per un sol objecte: per elegir ab nou concell.

Qu' en Tort y Martorell procuri ofegar discussions no te res d'extrany: está dintre del seu temperament, dintre de las sevas ideas, dintre dels seus principis.

Pero 'l tribuno Vallés y Ribot... el federal Vallés y Ribot...

—Alto: en Vallés y Ribot en aquell acte no exercia de federal.

—¿Y donchs de qué?

—De *fe-rals*.

En la novillada del diumenje, va haverhi revolcons y enganxadas en gran escala. Tant aviat se veyan els toreros enlayre volant com els aucells, com de bigotis á terra, arrastrantse com las tortugas.

¡Y aquella trassa que 's donavan els banyuts en foradarlos la roba!

Algúns se quedavan ensenyant unas cosas!...

—¡Ep,—cridava desde 'l tendido un Pare de familia escandalisat—vingui, acóstis que li posaré una fulla!...

Lo Sr. Boldini es un pintor italiá que va emprendre un viatge als Estats Units, ab l' idea d' exposar una colecció de quadros de qu' es autor.

Tractantse de una mera exposició van eximirlo de pagar los drets de Aduana, que tractantse d' obras artísticas son molt carregats en la terra dels tocinos.

Lo pintor italiá va inaugurar la exhibició en un local de Nova York.

Y de visitants no 'n vulguin mes.

Entre aquests se presentá una dona hermosíssima, admirablement vestida ab superfina elegancia, que baixá de un magnífich carruatje. Recorregué l' Exposició y 's quedá extasiada davant de un retrato de n Verdi.

—¡Oh jo 'l voldria adquirir, costi lo que costi!—digué.

—No, pot ser, senyora—respongué 'l pintor—Els meus quadros no son per vendre.

—¡Quína llástima!... No sab vosté 'l disgust que 'm produheix.... Pero, home, n' hi ofereixo 50,000 franchs. Y no me 'l enduré ara, sino quan la exposició sigui terminada. 'M contento·sols ab que 'm firmi un compromís de que llavoras el retrato será méu per l' expressada suma. Deu mil dollars.... ja veu vosté que no son de despreciar...

Lo pintor Boldini firmá 'l compromís. Y quan la gran dama 'l tingué en las sevas mans, li digué:

—¿May diria ab quí parla? ¿May diria qui soch? Estich empleada en lo servey de Aduanas, y basta que transmeti aquest paper al encarregat del servey, per ferli sentir tot lo pés de la responsabilitat en que acaba de incorre.

Lo pintor quedá aterrat, sobre tot al veure que 's presentavan tres inspectors de uniforme, que punt en blanch seqüestraren tots los quadros del Sr. Boldini per haver faltat als reglaments y als compromisos contrets.

Valentse de aquella gran senyora li varen preparar la gran ensarronada del sigle.

Aixís las gastan als Estats Units.

Jo crech que si matan tants tocinos, es sols per rabia de veure que las bestias de la vista baixa no son tan porchs com ells.

Llegeixo en *La Renaixensa*:

«S' ha publicat lo primer número de un nou periódich catalá, *La Talia Catalana*, destinat especialment á la defensa del teatro católich.»

¡Y com á patrona de un teatro {católich han d'escullir precisament á Talia, qu' es una deidat pagana!...

Y donchs ¿de qué serveixen las predicacions de la Santa Missió?...

Envihém nostre péssam mes sentit al distingit escriptor D. Francisco Gras y Elías, que ha tingut la desgracia de perdre á la seva estimada mare, D.ª Francisca Elías y Folch.

La part sincera que preném en la séva pena desitjém que contribueixi á mitigar lo desconsol que l' afligeix.

Un nort-americaná va calcularho. — « En un minut recorre la terra 13 millas en son moviment de rotació y 1,080 en el de traslació. En un minut naixen al mon prop de 80 criaturas, y 's moren un número próximament igual de sers humans. En un minut, l' espatech d' un canó fá 2.228,000

¡SEMPRE PUJANT!

—Ja ho veus, Tecla, no tením mes remey que mirarnos el pa.... y mamarnos el dit.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

¡JA HI SOM!
Lo próxim divendres, día 11,

LA ESQUELLA publicará son

NÚMERO

1,000

NÚMERO

1,000

Nº 1000

Preu:

2 rals

40 planas

Paper estucat, extra-superior, de la fábrica **La Vizcaina**.

Hermosísimas láminas

EN COLORS.

34 retratos

de literats, artistas, etc.

18 retratos-caricaturas

de las principales figuras barceloninas.

Preu:

2 rals

Lon.º 1000

anirá plegat y cusit, ab una magnífica cubierta.

1,000 senmanas

d' **ESQUELLA** son 20 anys d' historia local.

LA ESQUELLA

resumeix en son

número 1,000

mil senmanas de vida artística y literaria.

En lo número 1,000 de LA ESQUELLA

lo **TEXT** anirá firmat per: P. del O., A. March, Avi Riera, E de Fuentes, A. Llimoner, A. Mestres, F. Rahola, N. Oller, M. Bonafé, J. Burgas, X. Alemany, Quimet, V. Rihola, C. Gumá, F. Matheu y Fornells, C. Roure, F. Bartrina, F. Figueras Ribot, T. Tasso Serra, Q. Malleu, Nut, Catalanista, R. Massip, F. Agulló y Vidal, Gavires, R. de Gorch, P. Alegre, A. Carrasca, J. de Jespus, Felions, E. Sunyé, Aguilera, E. Vilanova, M. Morera, S. Alsina y Clos y J. Staramsa.

Los **DIBUIXOS** son originals de: J. Blanco Coris, R. Miró, R. Padró, A. Mestres, M. Moliné, J. Lluís Pellicer, Ll. Labarta, M. Foix, J. P. Montseny, F. Gómez Soler, J. Muñoz Lucena, J. Pahissa, A. Solá, Enrich Serra, A. Fabrés, F. Albertí, E. Arnau, J. Cabrinety y J. Passos.—Una instantánea Rus, obtinguda de nit.—Fotograbats de Pere N. Bonet.—Impresió de A. López Robert.—Tiratje de las láminas en colors, V. Seix.—Tintas, Lorilleux.

Lo Número 1,000 de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Sortirá 'l próxim divendres, día 11

Preu: DOS rals

NOVA LLUNA

Un astrònom d'Alemania ho acaba de averiguar: per 'llá al 30 de Juliol diu que vindrà á *debutar*.

vibracions. En un minut un tren exprés recorra una milla; un tranvia de caballs 200 metres, un cavall al trot 836 y un home á pas lleuger 112. En cada minut del dia y de la nit cobra 'l govern del méu país 639 duros y 'n gasta 541. Per cada minut se recullen en l' Unió americana 905 lliuras de tabaco y se 'n gastan 608 en fúm. La terra de l' Unió produheix 600 lliuras de llana per minut, 200 toneladas de carbó y 61 de antracita, 12 de ferro y 3 d' acer.... Vegis si té ó no té importancia 'l sol espay d' un minut.

No obstant, s' ha de tenir en compte que, ab tot y que 'l temps es or, especialment en aquella terra, l' autor dels càlculs que antecedeixen hagué de perdre no pochs minuts per ferlos.

Y total per no guanyar ni un céntim.

Un senyor de mitja edat que té 'l pel sal-y-pebre, trobantse á ca'l perruquer, pregunta:

—Escoltin, bé deuen tenir algun líquit per tenyir el cabell.

—Prou. ¿De quin color? ¿Ros, castany ó negre?

—Ni negre, ni castany, ni ros: el vull blanch.

—Blanch... si qu' es extrany.

—Ni mica: com que de pels blanchs ja 'n tinch mes que de negres, y jo soch demócrata, vull que la majoria guanyi, veli-aquí.

—No 'l podém servir, perque 'ls inventors de tinturas no hi han pensat en que pogués haverhi demócratas com vosté.

Divendres que vé, núm. 1,000 — 40 planas — 2 rals

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*U-ca-si-o-na-da.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Cla-ri-net.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Pilotas—Pistola.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El sepulturero del cementerio de San Nicolás.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Marti,*
- 4.ª ROMBO.

C
P O P
P A R R A
C O R T I N A
P R I M A
A N A
A

- 5.ª GEROGLÍFICH.—*Si tens tos, tus.*

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.